

# ГОТУЄМОСЬ ДО ШКОЛИ

## ВЕЛИКА КНИГА ЗАВДАНЬ ТА ВПРАВ



Ваш малюк невдовзі піде до школи? Щиро вітаємо вас і сподіваємося, що ця книга допоможе йому правильно підготуватися до цієї важливої події.

Видання містить повний курс підготовки до школи, який дає змогу дошкільникові в найкоротший термін набути всіх навичок, необхідних майбутньому першокласникові. Читання, письмо, математика, логіка, розвиток мовлення — завдання і вправи дібрані відповідно до шкільної програми та з урахуванням вікових і психологічних особливостей дітей 5–6 років.

Але найголовніше — весела форма подання матеріалу й барвисті ілюстрації перетворять ваші спільні заняття на захопливу гру!



[www.bookclub.ua](http://www.bookclub.ua)

ISBN 978-966-14-3935-0



9 789661 439350

Н. В. Чуб

ГОТУЄМОСЬ ДО ШКОЛИ



- Навколишній світ
- Уява
- Увага
- Математика
- Розвиток мовлення



Н. В. Чуб

# ГОТУЄМОСЬ ДО ШКОЛИ



ВЕЛИКА КНИГА  
завдань та вправ



- Письмо
- Пам'ять



- Читання
- Логіка



Н. В. Чуб



# ГОТУЄМОСЬ ДО ШКОЛИ

## ВЕЛИКА КНИГА ЗАВДАНЬ ТА ВПРАВ



- Навколишній світ
- Уява
- Увага
- Математика
- Розвиток мовлення
- Читання
- Логіка
- Пам'ять
- Письмо



 **ВИДАВНИЦТВО**  
КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЯ  
Харків  
2012



УДК 373.2  
ББК 74.102  
Ч-81

Жодну з частин даного видання  
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі  
без письмового дозволу видавництва

Перекладач віршів *Володимир Верховень*

Художники *Інна Бурмаченко, Тетяна Волошина, Ірина Севастьянова,  
Катерина Разінькова, Галина Печенізька, Юлія Печенізька*

Дизайнер обкладинки *Оксана Глоба*

---

Навчальне видання

ЧУБ Наталія Валентинівна  
**Готуємось до школи.**  
**Велика книга завдань та вправ**

Для спільної роботи батьків і дітей

Головний редактор *С. С. Скляр*  
Відповідальний за випуск *Г. В. Сологуб*  
Редактор *Н. Я. Радченко*  
Художній редактор *О. О. Глоба*  
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*

Підписано до друку 29.08.2012.  
Формат 84x108/16. Друк офсетний.  
Гарнітура «TextBook». Ум. друк. арк. 15,12.  
Наклад 10 000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»  
Св. № ДК65 від 26.05.2000  
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а  
E-mail: [cop@bookclub.ua](mailto:cop@bookclub.ua)

Віддруковано з готових діапозитивів  
у ПАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»  
09117, м. Біла Церква, вул. Леся Курбаса, 4  
впроваджена система управління якістю  
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000

---

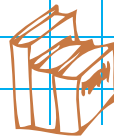
ISBN 978-966-14-3935-0

© DepositPhotos.com / Diana Pyzhova,  
обкладинка, 2012  
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного  
Дозвілля», видання українською мо-  
вою, 2012  
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного  
Дозвілля», художнє оформлення,  
2012





$$2 \times 2 = 4$$



Шановні батьки!

Мине рік чи трохи менше, і ваша дитина піде в перший клас. Щоб ця урочиста подія стала по-справжньому радісною для вашої родини, вже сьогодні варто уважніше придивитися до свого малюка: звернути увагу на те, що в нього виходить, а що — не дуже, де потрібна допомога дорослих і навіть спеціальні заняття. Адже всі діти різні і кожен із них по-своєму сприймає та запам'ятовує інформацію, володіє рукою, спілкується.

Сподіваємося, ця книга допоможе не лише вашому майбутньому першокласникові підготуватися до школи, а й вам, мамам і татам, спілкуватися з малюком, пізнати його трохи краще й дістати задоволення від доторку до світу дитинства. Саме від вашої участі залежить, наскільки легко увійде дитина в шкільне життя, чи сподобається їй у школі, чи легко вона знайде собі нових хороших друзів. Тому не забудьте розповісти малюкові щось цікаве зі свого шкільного життя, поділитися власним досвідом і розповісти про свої успіхи та «набиті гулі».

Навчання спілкування також включено до нашої книги як складник програми підготовки до школи. Ми навчимо малюка розуміти й оцінювати свої та чужі емоції, контролювати себе, бути ввічливим і акуратним, виходити з конфліктної ситуації, стійко сприймати невдачі й досягати поставленої мети.

Крім того, підготовка до школи — це ще й зміцнення здоров'я дитини. Адже тепер їй знадобиться більше сил для того, щоб сприймати величезну кількість інформації, довго бути зосередженою, багато запам'ятовувати, засвоювати чимало навчальних предметів. Тому головне, що можуть зробити батьки, — налагодити відповідний для першокласника режим дня, збалансувати харчування, в якому буде достатня кількість вітамінів і поживних речовин, давати дитині час на ігри й відпочинок, а також знаходити хоча б годину на день (а краще більше) для прогулянки на свіжому повітрі, займатися з малюком спортом і загартовувати.

**На що слід звернути увагу під час підготовки до школи дитини-лівші?** Починаючи готуватися до школи разом із малюком, зверніть увагу на таку важливу його особливість, як ліворукість. Перенавчати ліворуку дитину неправильно з будь-якої точки зору: так працює її організм, і, примушуючи дитину писати правою рукою, ви ніяк не зможете півкулі мозку працювати інакше. Зате через перенавчання виникає багато проблем, зокрема може знизитися успішність, дитина стане дратівливішою, більше стомлюватиметься, тоді як ви не розумітимете причини такої поведінки. Отже, перенавчання завдає чимало шкоди розвитку дитини, тому краще зосередьтесь на тому, як допомогти своєму малюкові опанувати перші навчальні навички, і не наполягайте, щоб дитина писала правою рукою.

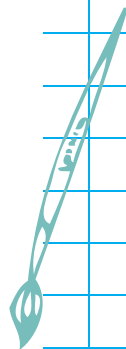
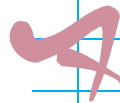
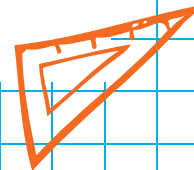
Ліворукі діти часто мають не дуже акуратний почерк, але в іншому вони нічим не відрізняються від своїх однолітків — праворуких учнів. У такому разі радимо частіше збирати пази, ліпити з пластиліну, малювати пальчиками і пензликами, збирати конструктори — тобто тренувати дитячі руки й готувати їх до письма. Нехай дитина сама вибирає, правою чи лівою рукою їй легше писати.

Зверніть увагу на те, що маленькі лівші дуже чутливі й ранимі, вони більше потребують похвали і підтримки з боку дорослих. Натомість, якщо їх хвалити, вони можуть багато чого досягти.

Статистика свідчить, що 85 % лівшів пишуть дзеркально. Ця проблема відома педагогам, і вони вміють з нею справлятися. А що ж робити в такому випадку батькам? Не варто панікувати: насправді дзеркальне письмо є абсолютно нормальним етапом розвитку навичок письма у ліворукої дитини. Як правило, через деякий час проблема дзеркального письма минає сама собою або ж досвідчений педагог початкових класів дає дитині спеціальні завдання для корекції.

**Перевірочна робота перед заняттями за книгою.** Цю невелику перевірочну роботу зробить разом із малюком, перш ніж почнете займатися за цією книгою.

$$1 + 1 = 2$$



В





Отже, зараз ми перевіримо ті знання, навички й уміння дитини, які вона має на сьогодні. Це необхідно для того, щоб оцінити результати роботи з книгою і побачити динаміку розвитку дитини. За допомогою невеликих тестів ви зможете оцінити навички і вміння малюка, його кругозір і рівень готовності до школи. Для цього запропонуйте дитині виконати декілька цікавих ігор-завдань, результати яких і покажуть, на що саме вам треба буде звернути увагу під час підготовки до школи. Виконуйте роботу на окремих аркушах, щоразу добираючи нові малюнки, репродукції, що підходять до того чи іншого завдання. Для оцінювання результатів користуйтеся роз'ясненнями наприкінці кожного завдання. Усі результати ви можете внести до таблиці наприкінці книги.

## Тест

### Увага

1. Запропонуйте дитині малюнок, на якому зображено трикутники, кола і квадрати, й попросіть обвести всі трикутники червоним олівцем, кола — синім, а квадрати — зеленим. Зафіксуйте час, який знадобиться дитині на виконання завдання. За одну хвилину зробіть позначку в бланку тесту, щоб оцінити результат.

#### Оцінювання результатів:

Високий рівень — 1—2 помилки за одну хвилину роботи.

Середній рівень — 3—5 помилок за хвилину роботи.

Низький рівень — понад 5 помилок за хвилину роботи.

2. Запропонуйте дитині знайти на двох малюнках п'ять відмінностей.

#### Оцінювання результатів:

Високий рівень — дитина швидко і самостійно знайшла всі п'ять відмінностей.

Середній рівень — дитина досить швидко знайшла дві-три відмінності, а потім за допомогою підказок знайшла інші.

Низький рівень — дитина знайшла одну-дві відмінності або не знайшла жодної.

### Слухова пам'ять

1. Запропонуйте дитині послухати і запам'ятати слова, а потім повторити їх.

Літак, равлик, абрикос, лопатка, книга, дерево, стіл, кішка, олівець, троянда.

#### Оцінювання результатів:

Високий рівень — 7—10 правильно відтворених слів.

Середній рівень — 5—6 правильно відтворених слів.

Низький рівень — менш ніж 4 правильно відтворених слова.

### Мислення

1. Запропонуйте дитині продовжити послідовність малюнків (наприклад яблуко, груша, вишня).

#### Оцінювання результатів:

Високий рівень — дитина правильно продовжила послідовність і пояснила, яку закономірність вона побачила.

Середній рівень — дитина правильно продовжила послідовність, але не змогла дати пояснень.



$$1 + 1 = 2$$





$$2 \cdot 2 = 4$$



Низький рівень — дитина неправильно продовжила послідовність.

2. Доберіть малюнки, наприклад, праски, пральної машини, телевізора і яблука. Запропонуйте дитині закреслити зайвий предмет і пояснити своє рішення. Доберіть чотири такі групи предметів.

**Оцінювання результатів:**

Високий рівень — дитина правильно визначила зайвий предмет у кожній групі і дала правильне пояснення.

Середній рівень — дитина правильно виконала завдання, але не змогла пояснити своїх дій.

Низький рівень — дитина визначила зайвий предмет неправильно в трьох групах із чотирьох і дала неправильне пояснення.

### Підготовка до письма

Запропонуйте дитині обвести малюнок за пунктирними лініями.

**Оцінювання результатів:**

Високий рівень — дитина акуратно обвела малюнок за пунктиром, не виходячи за лінію.

Середній рівень — дитина виконала завдання, але в деяких місцях виходила за лінію пунктиру.

Низький рівень — дитина не повністю обвела малюнок або виконала завдання дуже не акуратно.

### Зорова пам'ять

Покажіть дитині сюжетний малюнок, але не запитуйте, що саме на ньому зображено. Час на розглядання може становити півхвилини. Після цього закрийте малюнок і попросіть дитину назвати те, що вона бачила.

**Оцінювання результатів:**

Високий рівень — 7—10 правильно відтворених слів.

Середній рівень — 5—6 правильно відтворених слів.

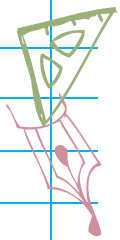
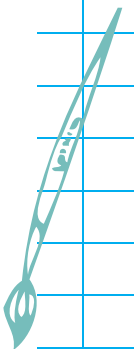
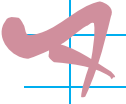
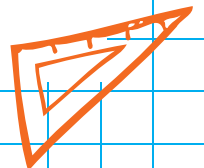
Низький рівень — менш ніж 4 правильно відтворених слова.

### Кругозір

Запропонуйте дитині відповісти на запитання.

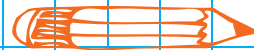
1. Як тебе звать? Як твоє прізвище?
2. Як звать твоїх тата й маму? Чи знаєш ти їхні імена по батькові?
3. Назви свою домашню адресу.
4. Скільки тобі років? Скільки буде через рік, два? Скільки років тобі було рік тому?
5. Коли ми лягаємо спати?
6. Коли прокидаємося?
7. У який час ми обідаємо?
8. Ким працюють твої тато й мама?
9. Якого кольору ця ваза (книга, олівець, стіл і так далі)?
10. Скільки всього пір року? Які пори року ти знаєш? Яка пора року зараз?
11. Коли йде сніг? Коли збирають урожай? Коли цвітуть проліски? Коли буває дуже спекотно?
12. Що роблять будівельник, продавець, перукар, кухар?
13. Що залишається на землі після того, як пройде дощ?

$$1 + 1 = 2$$





$$2 + 2 = 4$$



14. Що роблять діти у школі?
15. Чи хочеш ти йти до школи?
16. Покажи своє праве око, ліве вухо, ліву руку, праву ногу. Навіщо нам потрібні очі, вуха?
17. Яких тварин ти знаєш?
18. Яких птахів ти знаєш?
19. Хто більший: слон чи лисиця?
20. Що більше: 5 чи 3? Полічи від 4 до 10, від 10 до 1.
21. Які геометричні фігури ти знаєш? Чим схожі коло й овал?

Інформація про себе та свою родину: запитання 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Уявлення дитини про навколишній світ: запитання 9, 10, 11, 12, 13, 17, 18.

Здатність аналізувати інформацію, міркувати: запитання 20, 21.

Бажання вчитися: запитання 14, 15.

#### Оцінювання результатів:

Високий рівень — дитина відповіла на всі запитання й дала чіткі пояснення.

Середній рівень — дитина відповіла на більшість запитань без пояснень.

Низький рівень — дитина відповіла лише на декілька запитань і дала неправильні пояснення.

### Розвиток мовлення, виділення смислового зв'язку

Запропонуйте дитині три малюнки. Попросіть розглянути їх і розказати історію, яку зобразив художник. Закрийте малюнки. Чи зможе дитина розповісти історію з пам'яті?

#### Оцінювання результатів:

Високий рівень — дитина зв'язала за змістом усі три малюнки і склала усно зв'язну розповідь.

Середній рівень — дитина помітила смисловий зв'язок тільки між двома малюнками, приділила багато уваги другорядним деталям.

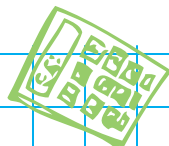
Низький рівень — дитина не побачила зв'язку між малюнками і просто описала кожен із них окремо або не змогла скласти зв'язної розповіді, а тільки назвала зображене.

За результатами тестів складіть порівняльну таблицю (див. с. 144). Впишіть результати, отримані за підсумками першого і другого тестів.

**Як проводити заняття?** Дитину не можна примушувати займатися. Ви маєте розбудити в ній цікавість до захопливих занять, перш ніж почнете підготовку до школи. Наприклад, прочитайте цікаву казку про школу, розкажіть про те, з яким інтересом ви самі вчилися, як вам було цікаво на уроках. Попросіть дитину висловити свою думку про школу та очікування від занять.

Не займайтеся з дитиною, якщо вона втомилася або захворіла. Заняття краще проводити в першій половині дня або, якщо у вас є можливість робити це тільки ввечері, у такий час, поки дитина ще не хоче спати.

Чергуйте заняття за столом з рухливими іграми і фізкультхвилиною. Зверніть увагу на ті моменти, які в дитини не виходять. Спробуйте дібрати інший «ключик» до проблеми. Наприклад, якщо малюкові не подобається писати, запропонуйте йому ліпити з солоного тіста, вишивати, робити аплікації. Якщо дитині важко даються творчі завдання, спробуйте разом придумувати казки, домальовувати прості малюнки, винаходити нові транспортні засоби, придумувати слова, яких раніше ніхто ніколи не чув. Можливо, ваш малюк відмовляється вчити



$$1 + 1 = 2$$





$2 \times 2 = 4$



букви і вперто не відтворює алфавіт? Тоді спробуйте ліпити букви з пластиліну, розфарбовувати їх, придумувати веселий ляльковий театр, де саме букви будуть акторами. Отже, головний секрет роботи з дошкільнятами полягає в тому, щоб не обмежуватися книгою.

**Не треба обмежуватися книгою.** Підготовка до школи — процес цікавий і безперервний. Не можна готувати дитину до школи тільки за допомогою занять. Розширювати кругозір, тренувати пам'ять і м'язи руки можна й потрібно безперервно. Наприклад, коли ви йдете з дитиною по вулиці, можна запам'ятовувати вивіски або номери автобусів, попросити вашого майбутнього першокласника полічити й запам'ятати кількість сходинок, ліхтарів, крамничок або квіточок. Нехай маленький помічник допомагає вам ліпити вареники чи пиріжки, розкачувати тісто, прати, підмітати або чистити картоплю. Саме так і розвивається велика і дрібна моторика дитини.

Грайте в ігри, які розвивають мовлення і поповнюють словниковий запас. Наприклад, у «Слова», «Зіпсований телефон», «Плутанину» тощо. Дітям дуже подобається гра «Корова», коли один із гравців загадає слово і покаже його тільки за допомогою жестів і міміки. Ця гра розвиває не лише мовлення, а й мислення та уяву.

Рухливі ігри не лише зроблять дитину спритною, а й навчать її володіти своїм тілом, легко орієнтуватися в просторі. Походи в театр, музей, на виставки, до парку або лісу допоможуть вам розширити кругозір малюка, привчать його радіти і дивуватися прекрасному та цікавому.

**Як працювати з цією книгою.** Виконавши завдання з однієї сторінки, не забудьте зробити з дитиною веселу гімнастику. Це допоможе їй трохи відпочити і розслабитися, а потім знову продовжити займатися. Не варто створювати спеціальну «навчальну» обстановку. Якраз навпаки — ваші заняття мають бути максимально схожі на гру. Дитина п'яти-шести років ще не може надто довго концентрувати свою увагу на якомусь одному об'єкті, тому будьте готові до того, що вона може відволікатися і слухати неухважно. У такому разі саме динамічна пауза допоможе вам перемкнути дитячу увагу і зробити заняття цікавими і нестомливими.

Скільки часу потрібно займатися? Все залежить від дитини. Деякі діти насилу витримують п'ять-сім хвилин, а деякі із задоволенням висидять півгодини і навіть більше. Тому регулюйте тривалість занять, виходячи з індивідуальних особливостей дитини, поступово і дуже повільно збільшуючи час.

### Що слід пам'ятати батькам майбутнього першокласника

Хваліть, хваліть і ще раз хваліть свою дитину за те, що вона робить.

Розповідайте про школу, про те, що там роблять діти, як проходять уроки, про те, що в школі дуже цікаво.

Розповідайте дитині про власний позитивний шкільний досвід.

Допомагайте, але водночас привчайте малюка бути самостійним.

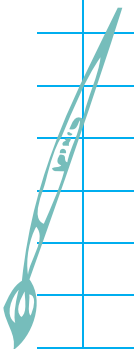
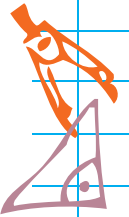
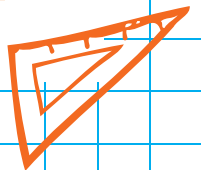
Не виконуйте завдання за дитину, а краще підбадьорюйте і підтримуйте.

Не критикуйте дитину, якщо в неї поки що не все виходить так, як хотілося б.

Радійте разом із дитиною новим відкриттям.

Не порівнюйте свою дитину з іншими дітьми.

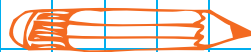
$1 + 1 = 2$





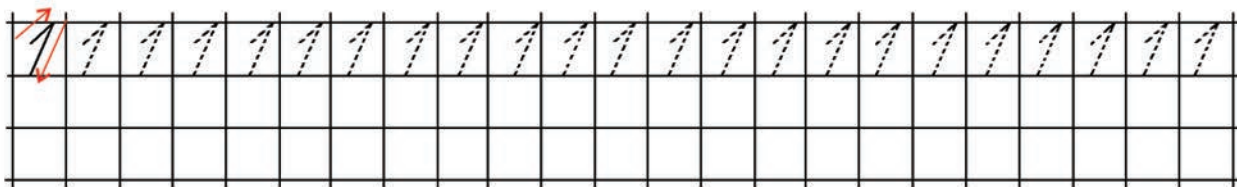


$$2 + 2 = 4$$

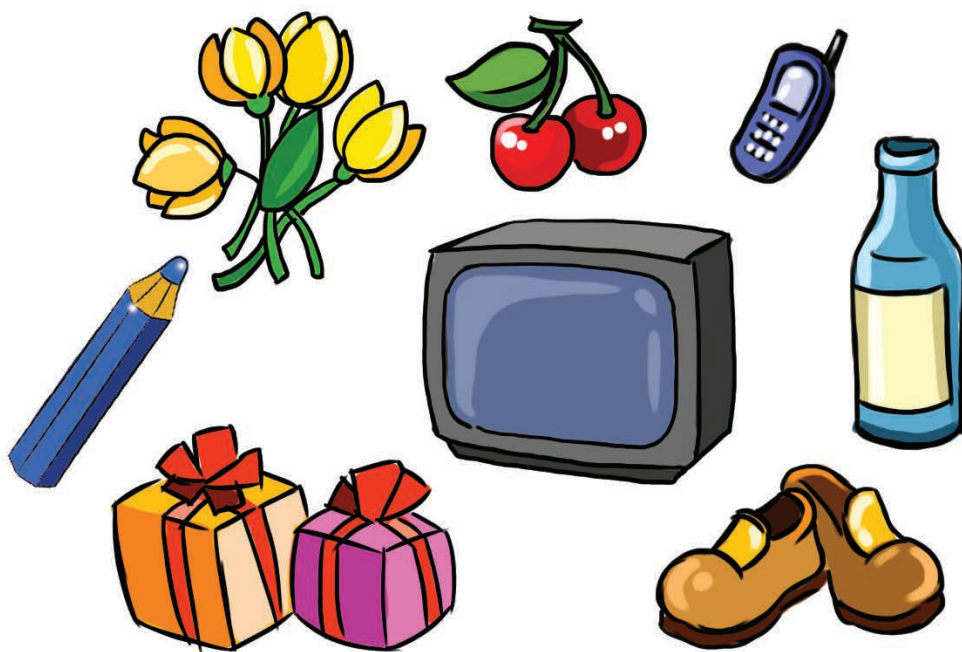


# Математика

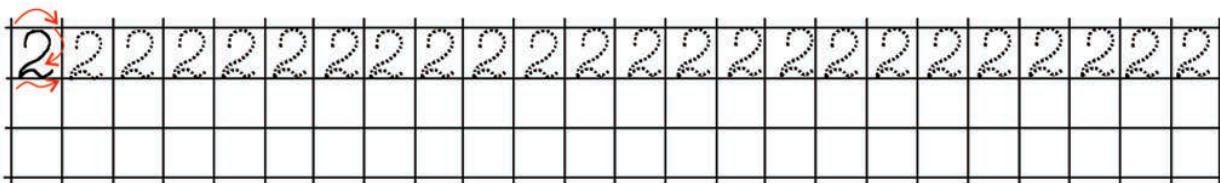
1. Песик Гавчик вчиться писати цифру один. Поглянь, які красиві одиниці написав Гавчик. Навчись писати цифру один правильно. Напиши свої цифри в порожньому рядку.



2. Обведи всі предмети, намальовані по одному.

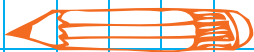


3. А це цифра два. Спробуй написати її, дотримуючись напрямку стрілочок. Потренуйся писати двійку, щоб цифри виходили красивими й однаковими.

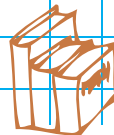


$$1 + 1 = 2$$





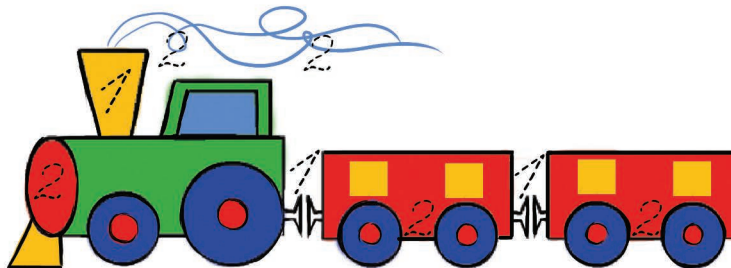
$$2 + 2 = 4$$



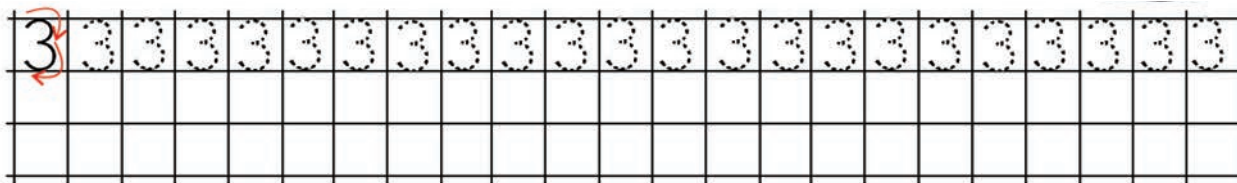
4. Мама дала Гавчикові одну цукерку, а ще однією цукеркою його почастувало каченя. Скільки цукерок стало в Гавчика?



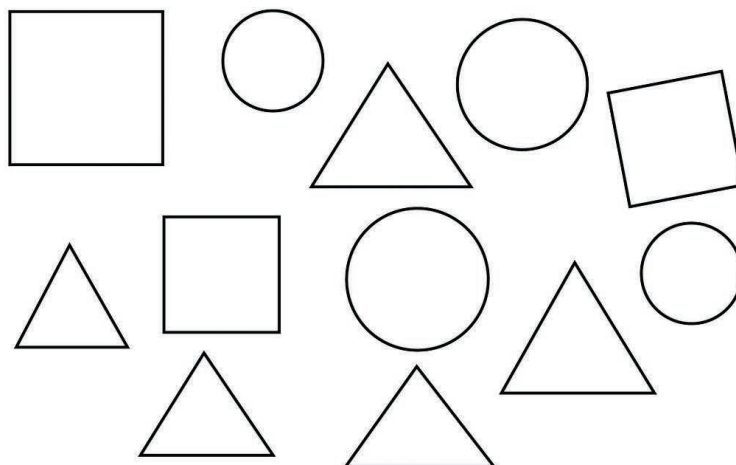
5. Знайди на картинці всі цифри один і два, обведи їх по пунктирних лініях.



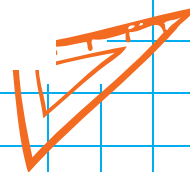
6. Ось так пишеться цифра три. Навчись писати її правильно, роби це красиво й акуратно.



7. Розфарбуй на малюнку три трикутники, три кола та три квадрати.



$$1 + 1 = 2$$

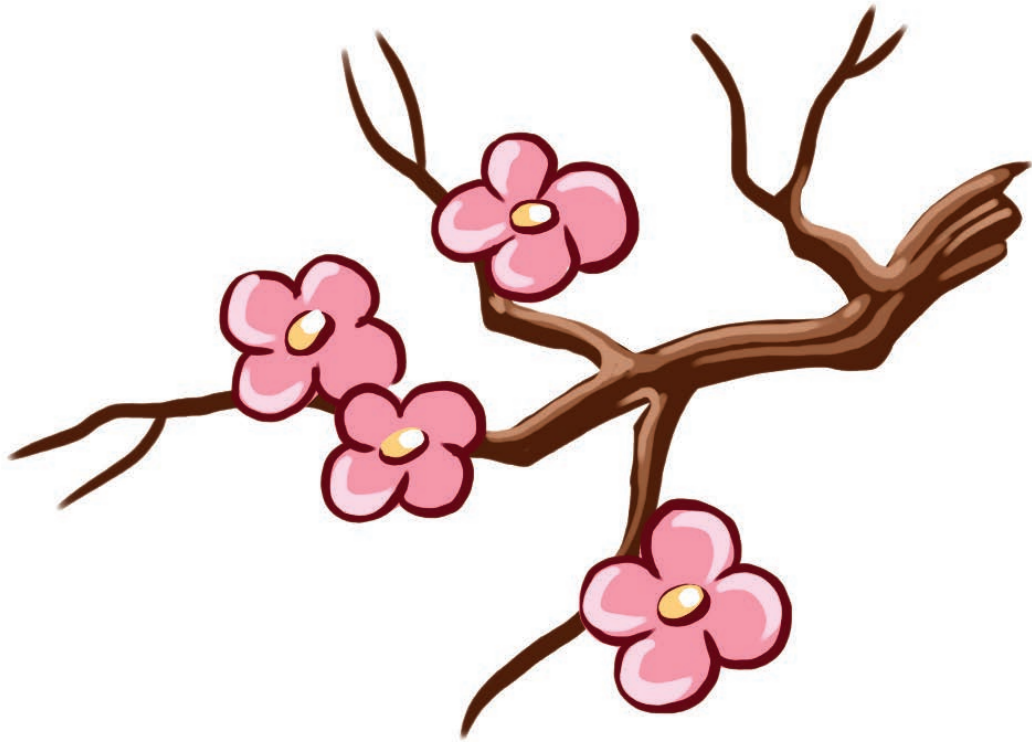




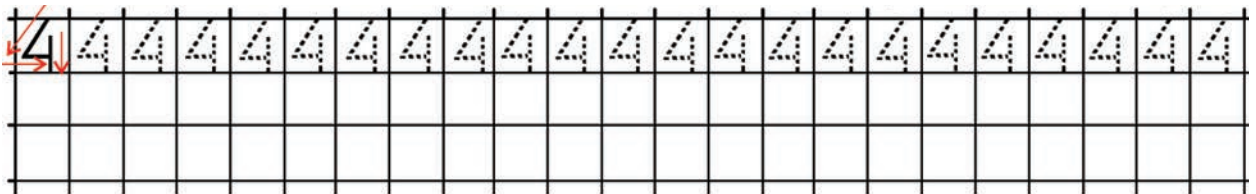
$$2 + 2 = 4$$



8. Домалюй на кожній гілці стільки квіточок, щоб їх стало по три.



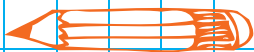
9. Потренуйся писати цифру чотири. Дотримуйся напрямку руху.



10. Гавчик виростив тюльпани для своєї мами. Обведи рядок, де тюльпанів більше, червоним олівцем, а той, де менше, — зеленим.



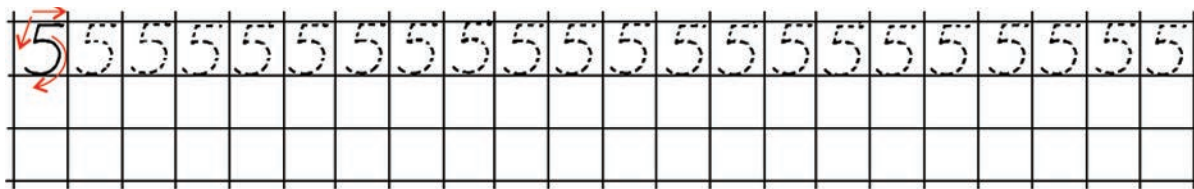
$$1 + 1 = 2$$



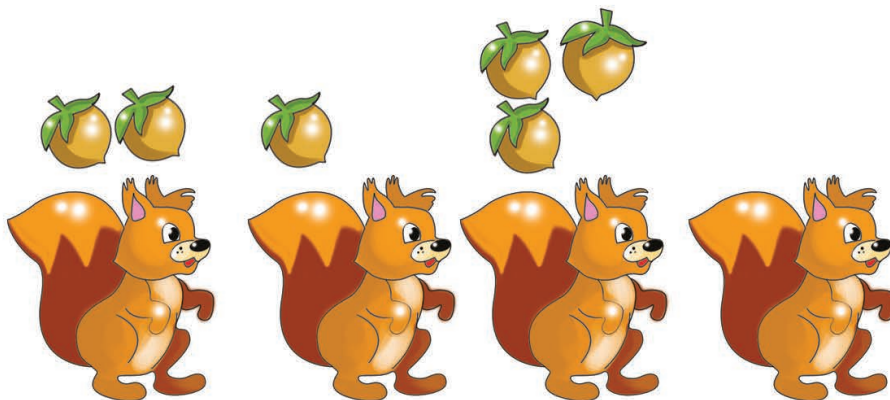
$$2 + 2 = 4$$



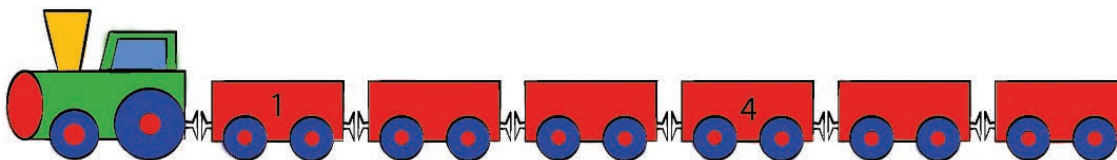
11. Напиши цифру п'ять. Дотримуйся напрямку руху.



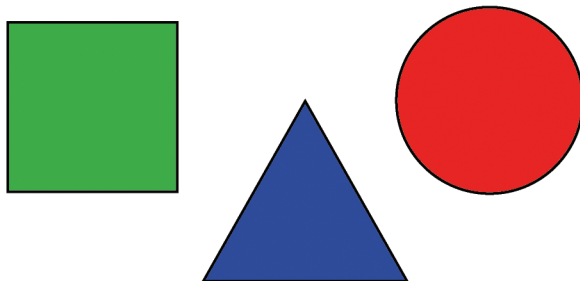
12. Песик Гавчик почастивав білочок горішками. Домалюй горішки, щоб у кожної білочки їх стало по п'ять.



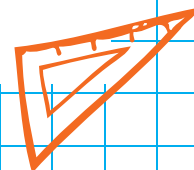
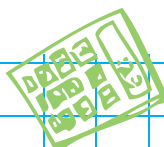
13. Впиши по порядку номери вагончиків, яких не вистачає. Покажи, в якому вагоні їхатиме песик (намалюй).



14. Песик Гавчик намалював геометричні фігури. Назви їх.



$$1 + 1 = 2$$



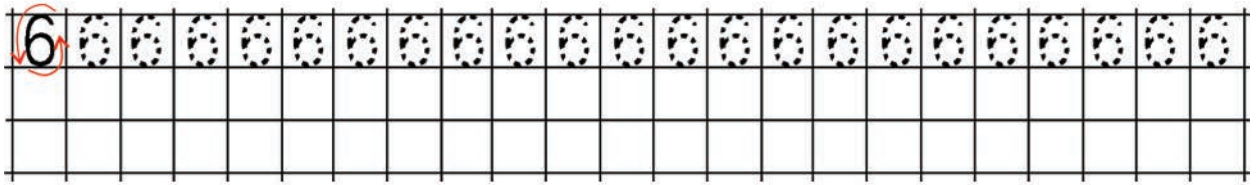




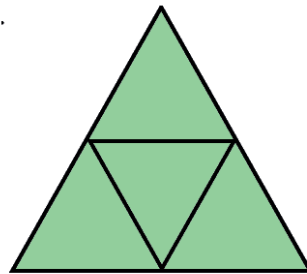
$$2 + 2 = 4$$



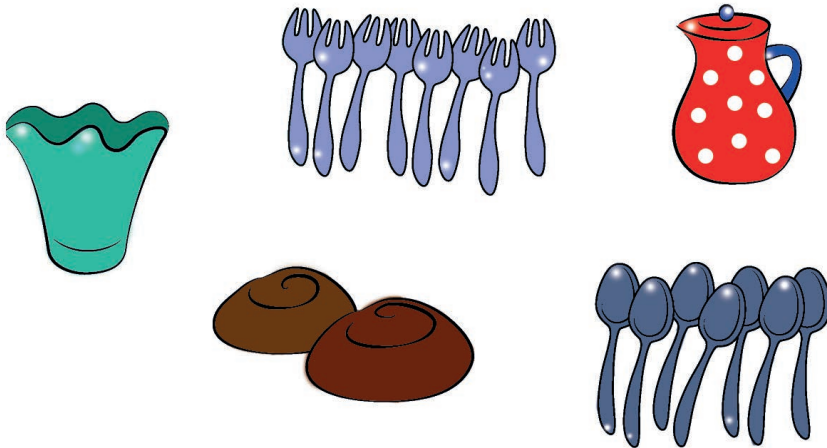
15. Потренуйся писати цифру шість. Дотримуйся напрямку руху.



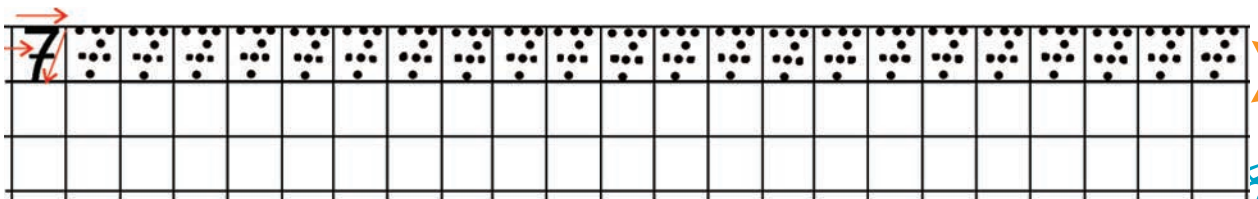
16. Полічи, скільки всього намальовано трикутників.



17. Предмети, яких багато, обведи червоним олівцем, ті, яких мало, — синім, а жовтим — ті предмети, які намальовані по одному.



18. Потренуйся писати цифру сім. Дотримуйся напрямку руху.



$$1 + 1 = 2$$